

Svårläkta Sår

Kompetensteam äldreomsorgen Umeå Kommun

Hur vi jobbar

Projektform, två heltider året ut

Två parallella projekt, region + kommun

Halvdagsföreläsningar för drygt 200 ssk i kommunens äldreomsorg

Påbörjar utbildning av omsorgspersonal och hemtjänst i juni

Telefon-/mailkonsultationer (måndag - fredag kl. 8-17)

Hjälp och stöd vid svårare omläggningar på boenden och i hemsjukvården

Ämneskunskap i upphandlingsprocessen

Inköp av 15 dopplerapparater

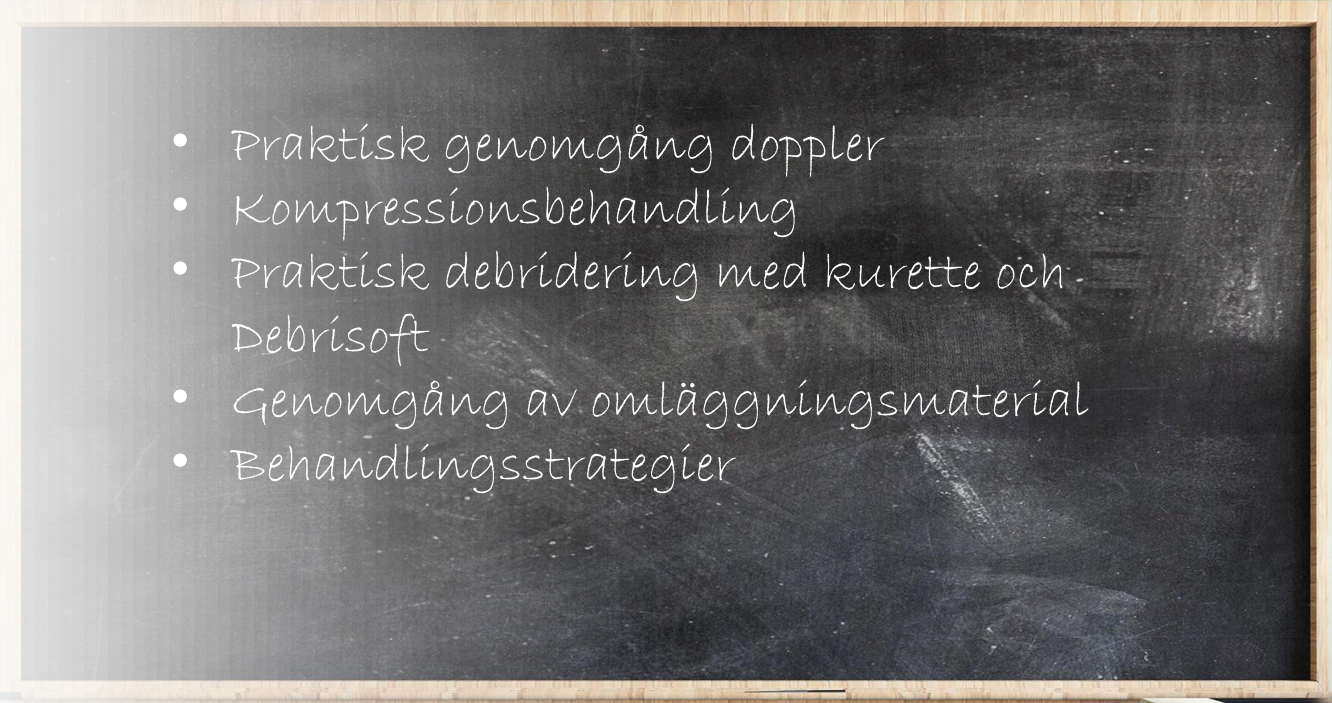
Utbildningar i primärvården och slutenvården, distriktssköterskeutbildningen

Samarbete med Seniortorget

Tät kontakt med Hud- och STD-mottagningen

Vad vi lyfter i våra utbildningar

- Definition av svårläkt sår
- Bakomliggande orsaker
- Sår diagnos och sårtyper
- Teamarbete
- Vårdpraxis
- Checklista
- Arbetsmiljö
- Sår läkningsprocessen
- Smärt lindring
- Nutrition
- Förebyggande åtgärder
- Patientfall
- Fotodokumentation

-
- Praktisk genomgång doppler
  - Kompressionsbehandling
  - Praktisk debridering med kurette och Debrisoft
  - Genomgång av omläggning material
  - Behandlingsstrategier

Fotografera och mäta såren:

- Fotografera! Helbild, sidobilder, närbild
- Mät längden x bredden, ange sårets storlek i kvadrat cm.
- Mät djupet med till exempel tops
- Var uppmärksam på Underminerade sårkanter! Trycksår, diabetssår kan vara större än det ser ut på ytan.

En minskning av sårets yta med 20-40% under 2-4 veckors tid anses vara en tillförlitlig indikation på att sårbehandlingen fungerar bra.

Material som finns på regionvasterbotten.se

- Patientbroschyrer
- Checklista
- Vårdpraxis svårläkta bensår
- Bassortiment förbandsartiklar
- Sårvårdslåda/Basförråd
- Sårflöde vanligare och ovanligare sårtyper

Webbutbildning "svårläkta bensår" finns på lärande region

Checklista sår

Namn .....

Boendesituation

- Civilstånd Sambo Gift Förälder Ensamstående
Hemtjänst Ja Nej
Hemsjukvård Ja Nej
Annat Om ja, vad?.....

Allmäntillstånd

- Kärlsjukdom Ja Nej Om ja, vad? .....
- Diabetes Ja Nej Kontrollera blodsocker vid diabetes
- Använder stödstrumpor Ja Nej Hur? .....
- Dagligt matintag Frukost Lunch Middag Mellanmål
- Dagligt vätskeintag .....
- Sömnvanor .....
- Tobak Röker Snusar Hur mycket? .....

Rörlighet

- Går utan problem Går kortare sträckor Rullator Rullstolsburen
- Aktivitet per dag .....

Sårstatus

- När uppkom såret och hur? .....
- Lokalisation .....
- Sårets utseende Vätskande Rodnad Varicer Värmeökad
 Nekros Klåda Annat .....
- Ödem Ja Nej
- Feber/infektionssymtom Ja Nej Om ja, vad? .....
- Storlek på såret ..... Smärta 1–10 .....
- Patientens vikt ..... Blodtryck .....

Åtgärd för detta sår

- Tagit foto
- AAI utfört
- Kompressionslindning
- Eventuellt odling vid infektionssymtom - Läs terapirekommendationer s.91 för hänvisning
- Eventuellt remiss till diabetesfotvården vid diabetesfotsår
- Frekvens - plan

Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp Svårläkta sår, Nationellt vårdprogram för svårläkta sår

Venöst sår

Arteriellt sår

Arteriovenöst sår

Trycksår

Traumatiskt sår

Atypiskt sår

Diabetesrelaterade fotsår

Vad är ett svårläkt sår?

Duration: Mer än 4-6 veckor

Inte en sjukdom, ett symtom på bakomliggande orsaker.

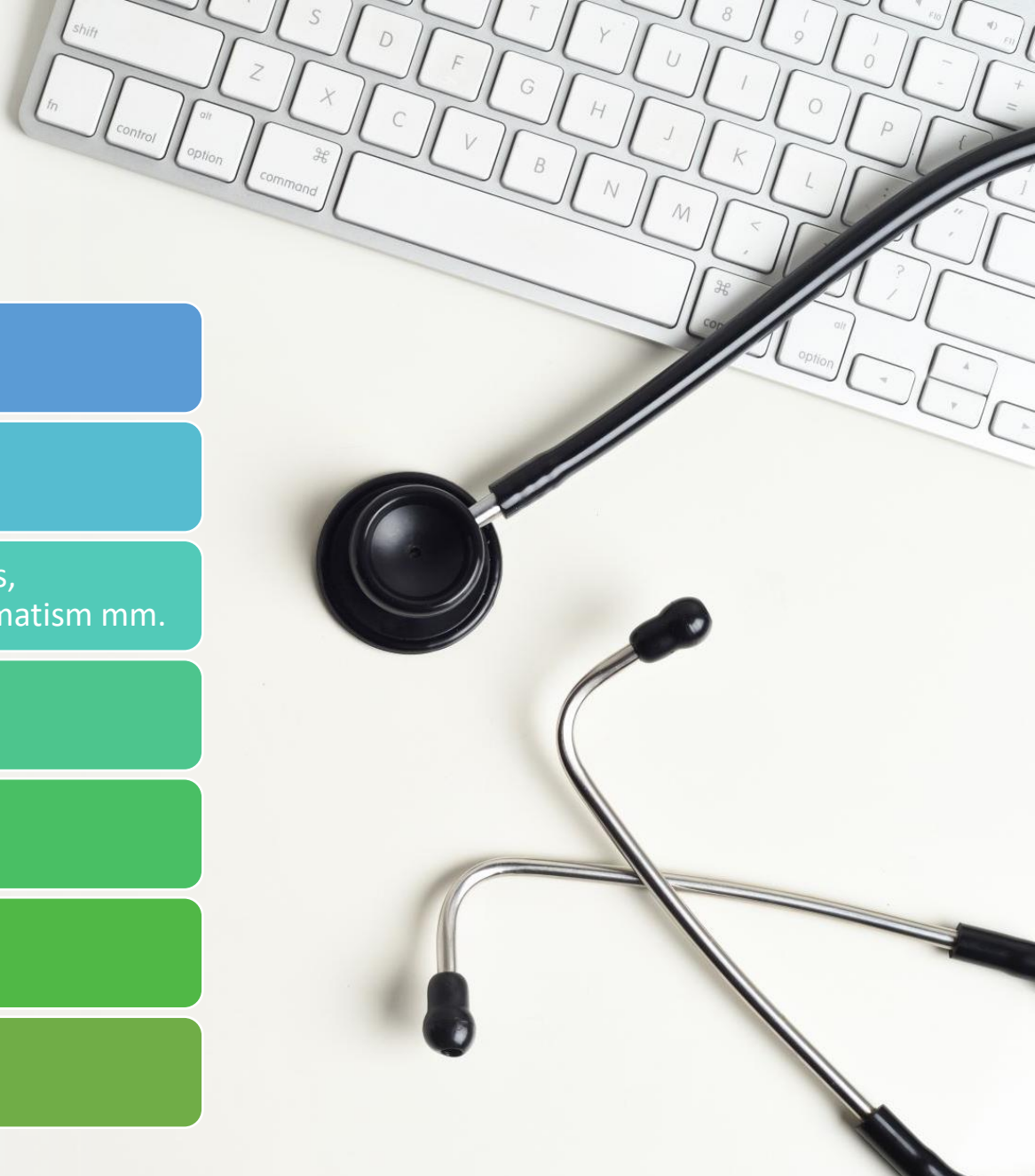
Bakomliggande orsaker: Ofta multifaktoriellt – arteriell och/eller venös insufficiens, malnutrition, övervikt, hjärtsvikt, tidigare trombos, ålder, ärftlighet, diabetes, reumatism mm.

För att ett sår ska kunna behandlas på rätt sätt måste en **sår diagnos** ställas.

AAI/ABI – Ankelarmindex (bedöma det arteriella flödet i underbenen)

Checklistan

Vårdpraxis

Varför läker inte såret?

Sjukdomar: Diabetes, cancersjukdomar, RA, hjärt-kärlsjukdom, depressioner, astma, kol

Malnutrition och dehydrering

Läkemedel: Steroider, immunosuppressiva läkemedel, cytostatika

Operation inte möjlig

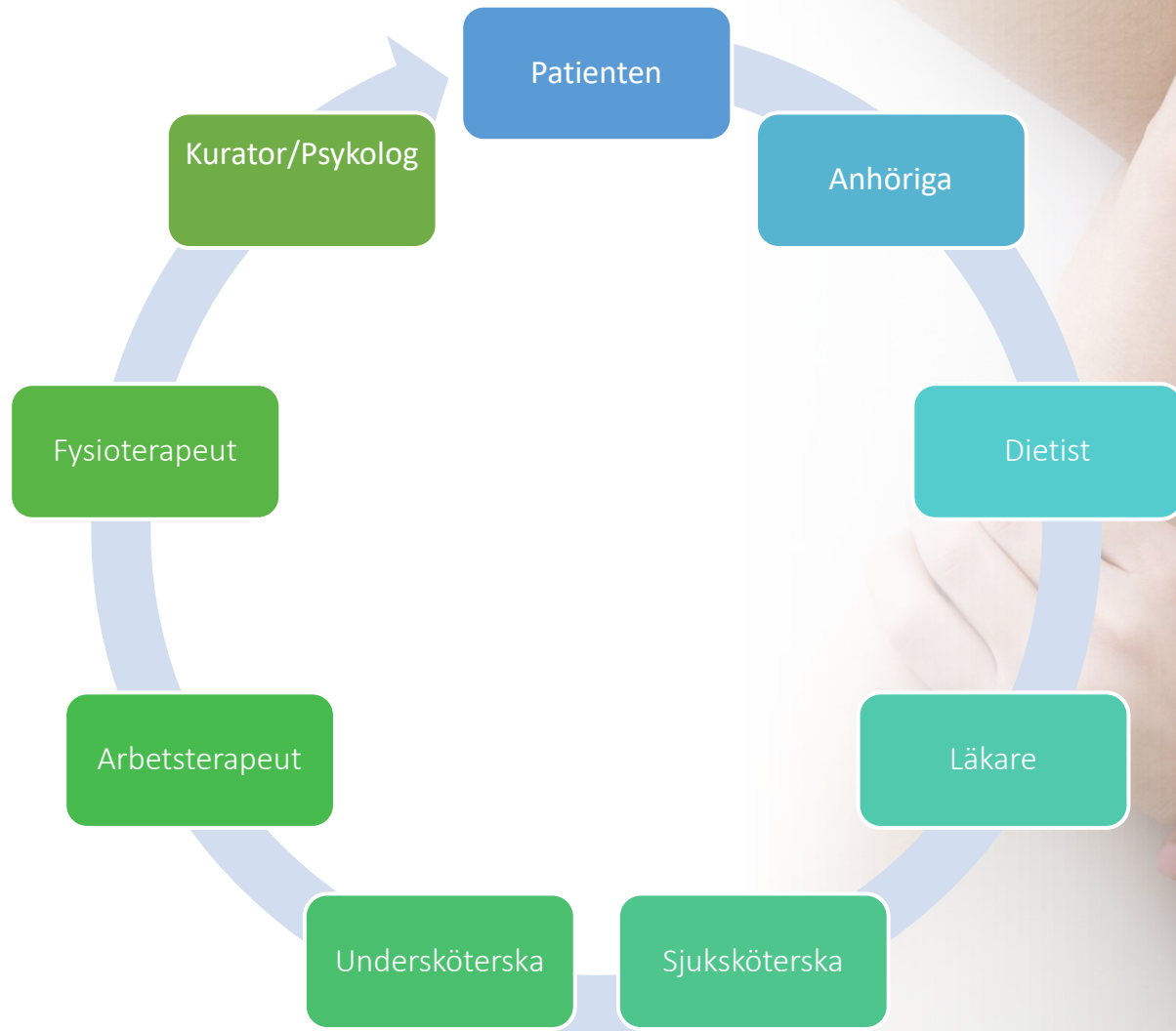
Rökning/missbruk

Sömn: Både antal sömntimmar och sömnkvaliteten är viktigt för immunförsvaret

Smärta: Stress och oro leder till en överproduktion av stresshormoner tex kortisol, vilket påverkar immunsystemet samt adrenalin, noradrenalin och dopamin som gör att blodkärlen drar ihop sig med dålig blodtillförsel som följd

Brist på social kontakt

Teamarbete, en förutsättning för god sårhäkning

SÅRDIAGNOS

SMÄRTLINDRING

TRYCKAVLASTNING

DEBRIDERING

KOMPRESSION

Frågor?

Tack för visat
intresse!

Ulrika Sjöberg, sjuksköterska Äldreomsorgen Umeå Kommun
Mia Söderström, distriktssköterska, hemsjukvården Umeå Kommun